9.4 OPATRENIE 4: PLNENIE NORIEM SPOLOČENSTVA

9.4.1 PODOPATRENIE 4.1: PLNENIE NORIEM

Súlad: kapitola Va) článok 21a,b,c + kapitola IX a) článok 33 l písm.2 b nariadenia Rady (ES) č.1257/1999

Opis opatrenia

Odôvodnenie

V súlade s harmonizáciou legislatívy Spoločenstva boli v období rokov 2002-2003 do právnych predpisov Slovenskej republiky implementované viaceré smernice týkajúce sa ochrany životného prostredia a welfare zvierat.

Dodržiavanie týchto štandardov vyžaduje zo strany poľnohospodárskych subjektov realizáciu potrebných zmien a má významný dopad na operačné náklady fariem. Tento proces sa dotýka prevažnej väčšiny poľnohospodárskych podnikov.

V oblasti životného prostredia bola do legislatívy ŽP trasponovaná nitrátová smernica 91/676 ES o ochrane povrchových a podzených vôd. Povinnosti vyplývajúce zo smernice upravuje vodný zákon č. 364/2004 Z.z., Kódex správnej poľnohospodárskej praxe (MP SR, 2001), zraniteľné územia - boli vyhlásené nariadením vlády SR č. 249/2003 Z.z. a vyhláška MP SR, ktorou sa ustanovuje program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných územiach (MP SR, 2004). Opatrenia programu poľnohospodárskych činností musia byť splnené do 30.6.2008.

1. Skladovacie nádrže hospodárskych hnojív musia byť nepriepustné a musia presahovať objem vyprodukovaného hospodárskeho hnojiva v čase, keď je jeho aplikácia do poľnohospodárskej pôdy zakázaná, okrem prípadov, ak sa preukáže, že množstvo presahujúce kapacitu bolo zlikvidované spôsobom, ktorý nepoškodzuje životné prostredie.
2. Kapacita skladovacích nádrží pre hospodárske hnojivá musí byť zabezpečená pre 6-mesačnú produkciu.

V oblasti welfare zvierat boli do legislatívy SR transponované predpisy ES:

Nariadením vlády SR č.730/2002 ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat (smernice Rady 91/629/EHS, 97/2/ES, rozhodnutie Komisie 97/182/ES), pričom do 31. decembra 2006 sa musia splniť tieto požiadavky na ustajnenie teliat:

1. šírka každého jednotlivého koterca pre teľa musí zodpovedať najmenej výške teľaťa v kohútiku meranej v stoji a dĺžka musí zodpovedať najmenej dĺžke tela teľaťa meranej od hrota nosa po sedací hrboľ, násobenej koeficientom 1,1 ;koterce pre teľatá, okrem kotercov slúžiacich na izoláciu chorých zvierat, musia mať perforované steny, aby umožnili teľatám priamy vizuálny a hmatový kontakt,
2. každé teľa chované v skupine musí mať k dispozícii voľnú plochu, ktorá musí mať najmenej 1,5 m^2 na každé teľa so živou hmotnosťou do 150 kg, 1,7 m^2 na každé teľa so živou hmotnosťou od 150 kg až do 220 kg a 1,8 m^2 na každé teľa so živou hmotnosťou nad 220 kg.

Nariadením vlády SR č.735/2002 ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných (smernice Rady č.91/630/EHS, 2001/88/ES, 2001/93/ES) a náročné normy sa týkajú najmä ustajnenia ošípaných, ktoré sa musia splniť do 31.12.2012.

Existujúce zariadenia na chov ošípaných musia splniť nasledovné požiadavky :

1. celková voľná plocha podlahy dostupná pre všetky prasničky po pripúšťaní musí byť najmenej 1,64 m^2 a pre prasnice najmenej 2,25 m^2. Ak sa tieto ošípané chovajú v skupinách s menej ako 6 jedincami, voľná plocha podlahy sa musí zväčšiť o 10 %. Ak sa chovajú v skupinách so 40 a viac jedincami, voľná plocha podlahy môže byť o 10 % menšia.
2. Povrch podlahy musí spĺňať nasledujúce požiadavky:
   - najmenej 0,95 m^2 pre prasničku po pripúšťaní a 1,3 m^2 pre prasnú prasnicu z celkovej plochy dostupnej pre ošípané musí mať súvislý pevný povrch, ktorého drenážne otvory nepresahujú 15 % jeho plochy,

3. Počas obdobia začínajúceho štvrtým týždňom po pripustení a končiaceho jeden týždeň pred očakávaným prasením sa prasnice a prasničky musia chovať v skupinách. Dĺžka strán koterca, v ktorom sa skupina ošípaných chová, musí byť väčšia ako 2,8 m. Ak skupina ošípaných chovaných v koterci má menej ako 6 jedincov, dĺžka strán koterca musí byť väčšia ako 2,4 m. Ak sa prasnice a prasničky chovajú na farme s menej ako desiatimi prasnicami, možno ich chovať počas uvedeného obdobia v individuálnych boxoch.

Požiadavky na chov kanca musia byť splnené už do 31.12.2004:
- koterce pre kancov sa musia situovať a zostrojovať tak, aby im umožňovali otáčať sa a počuť, cítiť a vidieť ostatné ošípané,
- voľná plocha podlahy pre dospelého kanca musí mať najmenej 6 m^2, ak sa koterec používa aj na prirodzené pripúšťanie, dostupná plocha podlahy pre dospelého kanca musí mať najmenej 10 m^2 a koterec musí byť bez akýchkoľvek prekážok,

Nariadením vlády SR č.736/2002 ktorým sa ustanovujú minimálne normy na ochranu nosníc (smernice Rady č.99/74/ES, 2002/4/ES), týkajúce sa najmä chovu nosníc v obohatených klietkach, ktoré farmár musí splniť najneskôr do 31.12.2011 a týmto dňom sa zároveň zakazuje chov v neobohatených klietkach.
Požiadavky na chov nosníc v obohatených klietkach:
Prevádzkarne na chov nosníc systémom obohatených klietok musia spĺňať minimálne tieto požiadavky:
1. musia mať najmenej 750 cm^2 podlahy klietky na nosnicu, z toho 600 cm^2 musí byť použiteľnej plochy; výška zo žiadneho bodu klietky po jej strop nesmie byť nižšia ako 20 cm a celková plocha klietky nesmie byť menšia ako 2 000 cm^2,
2. musia mať hniezdo,
3. podstielka musí umožňovať zobanie a hrabanie,
4. musia mať bidlá poskytujúce najmenej 15 cm na nosnicu,
5. musia mať kŕmny žľab, ktorého dĺžka musí byť najmenej 12 cm násobených počtom nosníc v klietke; kŕmny žľab nemôže obmedzovať prístup nosníc k potrave,
6. každá klietka musí mať napájací systém primeraný veľkosti skupiny nosníc; ak sú použité kvapkové napájačky, musia byť zabezpečené najmenej dve kvapkové napájačky alebo dve miskové napájačky v dosahu každej nosnice,
7. šírka chodbičky medzi radmi klietok musí byť najmenej 90 cm a priestor medzi podlahou budovy a spodným radom klietok musí byť najmenej 35 cm, aby sa zabezpečila kontrola nosníc, umiestňovanie nosníc do klietok,
8. klietky musia byť vybavené vhodnými prostriedkami na obrusovanie pazúrov.

Prepojenie s inými opatreniami
Implementácia noriem Spoločenstva sa dotýka a naväzuje na opatrenia, ktorých beneficientami sú poľnohospodárske subjekty v oblasti primárnej poľnohospodárskej výroby.

Hlavný cieľ:
Podporiť poľnohospodárov na prispôsobenie sa náročným normám v oblasti ochrany životného prostredia, hygieny a welfare zvierat.

Špecifické ciele:
- Rýchlejšia implementácia náročných noriem Spoločenstva,
- Rešpektovanie týchto noriem poľnohospodármi

Činnosti
Paušálna podpora môže byť poskytnutá za podmienok realizácie EU štandardov v oblasti:
- Výstavby a rekonštrukcie skladovacích kapacít hnojív;
- Modernizácie a obstarania technologického vybavenia na skladovanie a spracovanie hnojív,

- Modernizácie, rekonštrukcie a výstavby zariadení v chovoch zvierat (teľatá, ošípané, nosnice)

Nepodporovateľné aktivity
- zvyšovanie výrobnej kapacity
- nerešpektovanie noriem

Kritériá spôsobilosti
Všeobecné:
- Investície sa musia realizovať na území Slovenskej republiky.
- Žiadateľ musí preukázať ekonomickú životaschopnosť v čase podania žiadosti alebo na konci realizácie projektu v prípade jeho realizácie jednou platbou z PPA.
- Žiadateľ musí deklarovať, že má vyrovnané záväzky voči štátu.
- Žiadateľ musí deklarovať, že nadobudnutá technika a technológie, skonštruované, rekonštruované alebo zmodernizované zariadenia s podporou opatrenia, sa s výnimkou špecifických prípadov neodpredajú, ani neprevedú na inú osobu v priebehu piatich rokov po implementácii projektu. V špecifických prípadoch prechádza táto povinnosť na nového vlastníka.
- Žiadateľ musí preukázať vlastníctvo pozemku, budovy, prenájom, alebo iný právny vzťah k predmetu činnosti (vhodnosť daného právneho vzťahu pre účely spolufinancovania z programu posúdi PPA), pretrvávajúce najmenej päť rokov po implementácii podporovanej aktivity.
- Žiadateľ musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov.
- Žiadateľ, jeho partner alebo zamestnanec musia mať minimálne stredoškolské vzdelanie príslušného zamerania, ukončený rekvalifikačný kurz príslušného zamerania alebo tri roky praktických skúseností.
- Každá činnosť zostáva podporovateľnou len v tých prípadoch, ak počas piatich rokov odo dňa schválenia platby platobnou jednotkou nepodstúpi značnú zmenu, pričom značnou zmenou sa myslí zmena ovplyvňujúca jej povahu alebo podmienky implementácie alebo poskytnutie nenáležitej výhody firme alebo verejnému orgánu; a tiež taká, ktorá vyplýva zo zmeny v povahe vlastníctva vo veci infraštruktúry, alebo ukončenie či zmena miesta produktívnej činnosti.
- Projekt sa musí začať realizovať do 6 mesiacov od podpísania zmluvy s PPA a ukončiť najneskôr do 3 rokov od podpísania zmluvy s PPA.

Špecifické:
- preukázať, že v príslušnom časovom období nespĺňa novozavádzané náročné štandardy spoločenstva, týkajúcich sa existujúcich podnikov. Novozaložené podniky musia spĺňať všetky podmienky ku dňu ich vzniku.
- predložiť projekt, časový harmonogram a kalkuláciu nákladov na realizáciu príslušnej aktivity alebo aktivít potrebných na splnenie príslušných noriem. Projekt musí osvedčiť autorizovaná osoba, do pôsobnosti ktorej príslušná aktivita v zmysle legislatívy prináleží,
- poskytnúť záruku, že bude pokračovať v poľnohospodárskej činnosti po dobu 5 rokov od vyplatenia paušálnej podpory a dodržiavať minimálne normy Spoločenstva.

Náklady spojené s troma horeuvedenými smernicami budú financované z opatrenia Plnenie noriem Spoločenstva do výšky 75 000 €. Náklady väčšie ako 75 000 € budú financované z opatrenia Investície do poľnohospodárskych podnikov. Činnosti týkajúce sa budovania skladovacích nádrží budú podporované len vo vyhlásených zraniteľných oblastiach.

Oprávnené náklady – použitie paušálnej platby
- náklady na výstavbu a/alebo rekonštrukciu objektov pre skladovanie hnojív;
- náklady na výstavbu a/alebo rekonštrukciu objektov v chovoch zvierat (teľatá, ošípané, nosnice),
- náklady na materiál pre výstavbu/rekonštrukciu predmetných objaktov. Tam, kde bola na výstavbu týchto objektov a budov využitá práca samotného farmára, oprávnené náklady budú za účelom vypočítania poskytnutej pomoci zvýšené o 35 % nákladov na materiál;
- náklady na nové strojné a technologické zariadenia predmetných skladovacích a chovných objetov;

- náklady na dodávky, práce a služby
- všeobecné náklady ako sú honoráre pre architektov, projektantov a poradcov, odmeny za realizačné štúdie a získanie povolení a patentov do maximálnej výšky 12 % celkových nákladov.

Neoprávnené náklady
- dane, colné a dovozné poplatky, ktoré sú návratné, preplatené alebo inak kompenzované;
- náklady na prevádzku a údržbu;
- poplatky za prenájom;
- bankové poplatky, náklady na záruky a podobné poplatky;

Užívatelia/žiadatelia o podporu:
Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe

Geografická alokácia
Opatrenie má horizontálnu pôsobnosť (oblasti Cieľa 1a 2)

Druh a výška podpory
Druh podpory: nenávratný finančný príspevok
Spôsob financovania: plné financovanie
Typ investície: nezisková

Výška podpory
Výšku podpory z EAGGF a národných zdrojov upravuje článok 47 b nariadenia 1257/1999

Plnenie noriem Spoločenstva	EAGGF %	Národné zdroje %	Verejné zdroje spolu %
Oblasti cieľa 1	80	20	100
Oblasti cieľa 2	50	50	100

Výpočet podpory:
Hodnota kompenzácie pre stanovenú aktivitu bude kalkulovaná nasledovne:

Typ podpory pre oblasť		**Výška podpory**
Ochrana teliat		3 000 Sk/ustajňovacie miesto
Ochrana ošípaných		11 250 Sk/VDJ
Ochrana nosníc		200 Sk/na nosnicu
Skladovanie hnojív	Maštaľný hnoj	2 000 Sk/m^2
	Hnojovica, močovka	8 000 Sk/m^3

Limit podpory: Maximálna výška ročnej podpory na jeden podnik je za každých podmienok limitovaná sumou 25 000 EUR a zohľadňuje náklady, ktoré súvisia s investíciami potrebnými na dosiahnutie ustanovených noriem a ktorých plnenie je stanoveným dátumom pre poľnohospodára záväzné.

Doba podpory: Podpora vo výške ročného limitu 25 000 EUR sa obmedzuje na prvé tri roky. Strata príjmu a dodatočné náklady vyplývajúce z dodržiavania danej normy sa až do konca investičného obdobia nebudú brať do úvahy.

Finančný rámec podopatrenia 4.1: (v mil. € - bežné ceny)

Rok	Celkové výdavky	celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje
			EAGGF	ŠR SR	
2004	7,251968	7,251968	5,665600	1,586368	0,000000
2005	7,639808	7,639808	5,968600	1,671208	0,000000
2006	6,696192	6,696192	5,231400	1,464792	0,000000
2004-2006	**21,587968**	**21,587968**	**16,865600**	**4,722368**	**0,000000**

9.4.2 PODOPATRENIE 4.2: PORADENSTVO

Súlad: kapitola Va, článok 21d Nariadenia Rady (ES) č.1257/1999

Opis opatrenia
Odôvodnenie:
V súčasnosti sa kladie vysoký dôraz na dodržiavané minimálnych štandardov ako aj na uplatňovanie štatutárnych noriem súvisiacich so životným prostredím, zdravím verejnosti, zvierat a rastlín, welfare zvierat. V kapitole 5 Plánu rozvoja vidieka uvádzame SWOT analýzu, kde v časti „slabé stránky" sa spomína „Slabo rozvinuté odborné a profesionálne znalosti vidieckej populácie vo všeobecnosti". Preto je zo strany poľnohospodárov dôležité využívať poradenské služby pre všeobecnú informovanosť a odborné usmernenie v konkrétnych oblastiach, a na druhej strane zo strany štátu podporiť tieto aktivity v súvislosti s prístupovým procesom a následným členstvom Slovenska v EÚ.
Podpora poradenských služieb umožní dostupnosť potrebných informácií pre konečných užívateľov, ktoré prispejú k dosiahnutiu štatutárnych požiadaviek na manažment a sú uvádzané v Prílohe III, Nariadenia 1782/2003, podľa záväzného časového harmonogramu a správnych poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok (príloha E).

Slovenská republika má v súčasnosti zavedený systém poradenstva v rezorte poľnohospodárstva. Zodpovedná inštitúcia je Ministerstvo pôdohospodárstva SR, ktorá koordinuje výkon poradenskej činnosti prostredníctvom poverenej odbornej inštitúcie (Agroinštitút Nitra). Akreditáciu poradenských agentúr pre podmienky tohto podopatrenia bude vykonávať poverená inštitúcia.

Prepojenie s inými opatreniami
Poradenský systém pre poľnohospodárske subjekty v stanovených oblastiach má priamu väzbu na opatrenia Plánu, kde sa vyžadujú minimálne štandardy (Investície do poľnohospodárskych podnikov) a kde základným predpokladom je dodržiavanie správnej farmárskej praxe (Znevýhodnené oblasti, Agroenvironment).
Hlavný cieľ:
Poskytnúť subjektom pôsobiacim v poľnohospodárstve a rozvoji vidieka potrebné znalosti na dodržanie štatutárnych požiadaviek súvisiacich so životným prostredím, zdravím verejnosti, zvierat a rastlín, welfare zvierat, podľa záväzného časového harmonogramu a informovať o postupoch zavádzania spomínaných noriem.

Špecifické ciele:
- zvýšiť informovanosť a povedomie konečných užívateľov
- zvýšiť ochranu životného prostredia
- zavádzať normy EÚ súvisiace so životným prostredím, zdravím verejnosti, zvierat a rastlín, welfare zvierat

Aktivity:
- realizácia poradenskej aktivity (podľa špecifických potrieb konečného užívateľa)
- poradenská aktivita musí byť zameraná na:
  - informovanie o všeobecne právoplatných normách, ktoré sa musia dodržiavať podľa stanoveného časového harmonogramu podľa Prílohy III, Nariadenia 1782/2003 (príloha E) a zrozumiteľnosť daných noriem,
  - a konkrétne riešenie otázok súvisiace so zavádzaním daných noriem v poľnohospodárskych podnikoch

Kritériá spôsobilosti:
Všeobecné:
- Investície sa musia realizovať na území Slovenskej republiky.
- Žiadateľ musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov.

Špecifické
- podpora bude pridelená konečnému užívateľovi pokiaľ preukáže, že poradenstvo bolo poskytované akreditovanou inštitúciou,
- Podpora sa poskytne prioritne farmárom, ktorí dostanú prostredníctvom priamych platieb viac ako 15 000 EUR na rok (podľa čl. 14 nariadenia č. 1782/2003)

Oprávnené náklady:
- náklady spojené s realizáciou poradenskej aktivity,

Užívatelia/žiadatelia o podporu:
Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe

Geografická alokácia:
Opatrenie má horizontálnu pôsobnosť (oblasť Cieľa 1 a 2)

Druh a výška podpory
Druh podpory: nenávratný finančný príspevok
Spôsob financovania: podielové financovanie
Typ investície: nezisková

Výška podpory
Výšku podpory z EAGGF a národných zdrojov upravuje článok 21 d) nariadenia 1257/1999

Poradenstvo	EAGGF %	Národné zdroje %	Verejné zdroje spolu %	Súkromné zdroje %
Oblasti cieľa 1	64	16	80	20
Oblasti cieľa 2	40	40	80	20

Limit podpory:
Suma na jednu poradenskú aktivitu **nesmie presiahnuť 1 500 €**

Finančný rámec podopatrenia 4.2: (v mil. € - bežné ceny)

Rok	Celkové výdavky	celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje
			EAGGF	ŠR SR	
2004	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
2005	1,684173	1,347338	1,052608	0,294730	0,336835
2006	1,718241	1,374593	1,073901	0,300692	0,343648
2004-2006	**3,402414**	**2,721931**	**2,126509**	**0,595422**	**0,680483**

Finančný rámec opatrenia 4: (v mil. € - bežné ceny)

Rok	Celkové výdavky	celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje
			EAGGF	ŠR SR	
2004	7,251968	7,251968	5,665600	1,586368	0,000000
2005	9,323981	8,987146	7,021208	1,965938	0,336835
2006	8,414433	8,070785	6,305301	1,765484	0,343648
2004-2006	**24,990382**	**24,309899**	**18,992109**	**5,317790**	**0,680483**